

Herkomst registreren of niet?

De krant meldde eind november dat in de Tweede Kamer (vooral bij PvdA en VVD) stemmen opgaan om de herkomst van burgers niet langer te registreren. Achterliggende filosofie: het is zinloos om allochtone herkomst te onderscheiden van autochtone. Die eenheidsgedachte ('wij zijn allemaal Nederlanders') klinkt misschien mooi, maar waarom stribbelt die enkele wetenschapper in de kamer (Agnes Kant bijvoorbeeld) niet tegen? Registratie van etnische afkomst

is namelijk wetenschappelijk zinvol. Er zijn opvallende gezondheidsverschillen tussen autochtonen en allochtonen die enkel door goede epidemiologische gegevens zijn te onderzoeken; etniciteit is daarbij een obligaat gegeven. Zo lopen bijvoorbeeld momenteel onderzoeken naar de oorzaken van verhoogde perinatale sterfte, maar ook verhoogde maternale sterfte – vooral onder Afrikaanse vrouwen. Deze onderzoeken zijn eye-openers voor biologische, migratie- en cul-

tuurspecifieke oorzaken van gezondheidsverschillen. Momenteel zijn er diverse registratiesystemen, zoals het psychiatrisch casusregister, die etnische afkomst registreren. Het valt te hopen dat het politiek correct denken het wetenschappelijk denken – zonder dit laatste heilig te willen verklaren – niet de pas afsnijdt. (FM)

Anoniem. Stempel 'allochtoon' zint Kamer niet meer. De Volkskrant, 28 november 2001.

Virus of bacterie

In deze H&W een systematisch overzicht in de serie Kleine Kwalen, heel toepasselijk over verkoudheid. Al dat snotten deze maand zal wel viraal zijn, maar in Israël werd uitgezocht of huisartsen het onderscheid viraal versus bacterieel wel betrouwbaar konden maken bij volwassen patiënten met een gewone verkoudheid. Bij alle patiënten werden uitgebreid kweken uitgezet en werd serologie bepaald. Van de 250 patiënten werden bij 50% een of meer virussen aangetoond, veelal een influenza type A; bij 12% werden de klachten mogelijk door een bacterie veroorzaakt (meestal een pneumokok) en bij 20% door atypische bacteriën zoals *Legionella* (11%) en *Mycoplasma pneumoniae* (8%). Van de 91 patiënten met een bewezen virale infectie had de huisarts het bij 46 bij het rechte eind. Van de 76 patiënten met een bewezen bacteriële infectie had hij het bij 45 goed voorspeld. Niet onderzocht is waarom huisartsen dachten dat de klachten viraal of bacterieel waren. De positief voorspellende waarde van het oordeel van de huisarts ligt dus rond de 50%. Of het voor de behandeling allemaal zoveel uitmaakt is natuurlijk maar de vraag. (JZ)

Lieberman D, Shvartzman P, Korsonsky I, Lieberman D. Aetiology of respiratory tract infections: clinical assessment versus serological tests. Br J Gen Pract 2001;51:999-1000.

Schimmelreclame

De Dierense huisarts Van der Velden diende vorig jaar een klacht in bij de Reclame Code Commissie tegen Novartis vanwege de tv-reclame over schimmelnagels waar de huisarts wel even wat aan zou kunnen doen. In eerste instantie kreeg Van Dieren gelijk omdat de Commissie net als de klagende huisarts vond dat er maar één mogelijk middel, Lamisil®, was. Novartis ging in beroep en kreeg opnieuw ongelijk. Maar de grond van uitspraak is veranderd. Het College van Beroep vindt dat er toch verschillende middelen voor de behandeling van schimmelnagels aan de tenen

zijn – behalve terbinafine ook griseofulvine, en itroconazol – ook al blijft er verschil van mening over het aandeel van met name itroconazol in de behandeling. Dat terbinafine als enige in de standaard staat, is voor de rechters niet voldoende om Novartis in het ongelijk te stellen: niet alle huisartsen houden zich daar immers aan. Novartis heeft echter verzuimd aan te geven dat het reclamefilmpje van hen afkomstig is en dat mag niet: 'Het publiek is misleid omtrent de herkomst en het karakter van de uiting'. Het gewraakte spotje is verdwenen. (JZ)

Wetenschappelijk wangedrag

Creativiteit in onderzoek is hard nodig, maar vaste protocollen moeten er wel voor zorgen dat die niet te ver gaat. De KNAW heeft in samenspel met NWO en de Vereniging van Universiteiten opnieuw een rapport over wetenschappelijke integriteit uitgebracht. Onder wangedrag wordt verstaan het vervalsen of onvolledig weergeven van onderzoeksresultaten, misleiding door verkeerde analyses, en ook plagiaat. Zoals overall is het klokkenluiden een gevaarlijk beroep, maar er is wereldwijd steeds meer aandacht voor het blootleggen van fraude. Signaleren van misstanden in wetenschappelijk

onderzoek wordt makkelijker gemaakt door het aanstellen van vertrouwenspersonen en door de instelling van een Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI). Onderzoeksinstituten horen volgens het rapport goede interne regelingen te hebben, maar een landelijk orgaan maakt het mogelijk uitspraken van interne vertrouwenscommissies in hoger beroep te kunnen toetsen. Wangedrag komt voor en het is van groot belang dat omstanders dat melden. Met betere regelingen kan dat ook makkelijker. (JZ)